

Το Podemos ενηλικιώνεται και αναζητεί νέα ρούχα

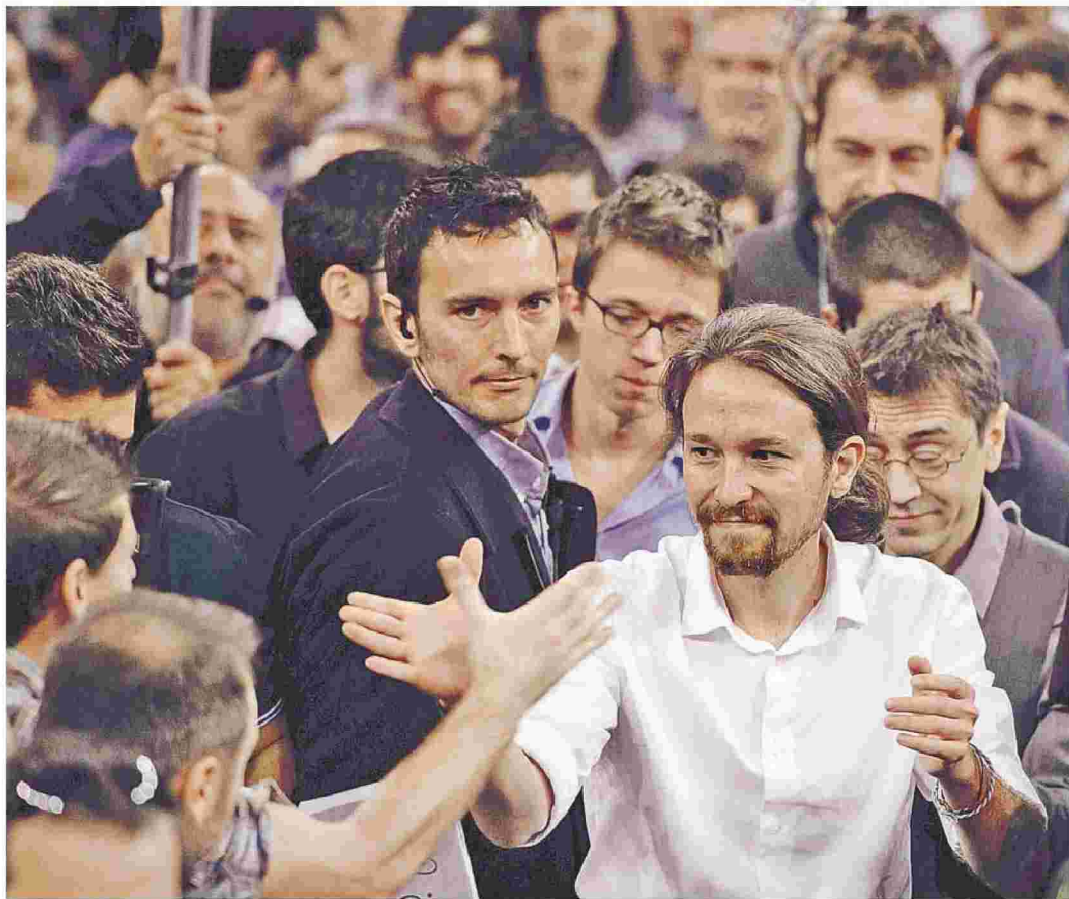
Η μεταμόρφωση του αριστερού κόμματος που αναστατώνει την πολιτική στην Ισπανία

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Η ιστορία ακούγεται οικεία: πέντε χρόνια οδυνηρής λιτότητας, σε συνδυασμό με τη διαφθορά των πολιτικών ελίτ, προκαλούν φαινόμενα κατάρρευσης του παραδοσιακού κοινοβουλευτικού συστήματος. Σερφάροντας στο κύμα των «Αγανακτισμένων», το κόμμα της ριζοσπαστικής Αριστεράς απογιώνεται δημοσκοπικά, διεκδικώντας στα σοβαρά την πρώτη θέση στις εκλογές του 2015. Πανικόβλητα, τα αστικά κόμματα προσπαθούν να το δαιμονοποιήσουν ως «εξτρεμιστικό, στα αριστερά του Κ.Κ.». Ατελέσφορη προσπάθεια, καθώς όσο πλησιάζει τις κρίσιμες εκλογές, το εν λόγω κόμμα βάζει ολοένα και περισσότερο νερό στο κρασί του. Δύο εκ των κορυφαίων οικονομολόγων του –οι οποίοι ενδέχεται να αναλάβουν τα οικονομικά υπουργεία, στην προοπτική αριστερής κυβέρνησης– κηρύσσουν τη στροφή προς τη μετριοπάθεια με ένα πρόγραμμα «εκτάκτου ανάγκης», το οποίο υιοθετεί ο αρχηγός, παρά τις αντιδράσεις της (πιο) αριστερής πτέρυγας. Όπως ασφαλώς αντελήφθη ο αναγνώστης, μιλάμε για το Podemos και την Ισπανία...

Προτού ακόμη κλείσει 11 μήνες ζωής, το κόμμα του 36χρονου καθηγητή πολιτικών επιστημών και τηλεοπτικού αστέρα Πάμπλο Ιγκλέσιας έχει αναδειχθεί στον μεγάλο πρωταγωνιστή της ισπανικής πολιτικής ζωής. Με την πρώτη του κιάλα εκλογική κάθοδο, στις ευρωεκλογές, κέρδισε το 8% των ψήφων. Οι τελευταίες δημοσκοπήσεις το φέρνουν στην πρώτη θέση με 28%, με τα οργανωμένα μέλη του να ξεπερνούν τις 200.000. Σχεδόν απίστευτοι ρυθμοί για ένα ρευστό κόμμα-κίνημα, ο βασικός οργανωτικός πυρήνας του οποίου προήλθε από την «Αντικαπιταλιστική Αριστερά», ένα εξωκοινοβουλευτικό μόρφωμα με έντονες τροτσκιστικές επιρροές.

Ισως είναι νωρίς για να εκτιμήσει κανείς αν πρόκειται για ένα ακατανίκητο ρεύμα, που θα φέρει το Podemos στην κυβέρνηση, το πολύ σε ένα χρόνο, οπότε εκπνέει η θητεία της συντηρητικής κυβέρνησης Ραχόι, ή για μια πολιτική «φούσκα», η οποία, αν δεν σπάσει, πάντως θα μαζευτεί στα πραγματικά της μέτρα. Σε αντίθεση με συγγενείς σχηματισμούς άλλων ευρωπαϊκών χωρών, το Podemos δεν έχει κατακτήσει ποσοστά αντίστοιχα των δημοσκοπικών σε πραγματικές εκλογικές αναμετρήσεις, δεν έχει ιστορικές ρίζες στις

Οι τελευταίες δημοσκοπήσεις φέρνουν στην πρώτη θέση, με 28%, το κόμμα του 36χρονου καθηγητή Πολιτικών Επιστημών και τηλεοπτικού αστέρα Πάμπλο Ιγκλέσιας. Μάλιστα, τα οργανωμένα μέλη του ξεπερνούν τις 200.000.

Το κόμμα των «Αγανακτισμένων» δεν έχει ιστορικές ρίζες στις κοινωνικές συγκρούσεις και στα ιδεολογικά ρήγματα της χώρας του.

κοινωνικές συγκρούσεις και στα ιδεολογικά ρήγματα της χώρας του, ενώ πολλά από τα μέλη του είναι αμφίβολο αν δραστηριοποιούνται και έξω από τον κυβερνοχώρο. Ισως τα συλλαλητήρια που έχει εξαγγείλει για τις 31 Ιανουαρίου σε όλη την Ισπανία αποτελέσουν ένα μέτρο της πραγματικής του δύναμης πυρός.

Γεγονός παραμένει ότι η μετεωρική του άνοδος προκαλεί έντονους κραδασμούς. Μετά το ολέθριο αποτέλεσμα των ευρωεκλογών, το σοσιαλιστικό κόμμα PSOE άλλαξε ηγεσία, προσπαθώντας να αποφύγει τη μοίρα του ΠΑΣΟΚ. Μάλλον σπασμο-

δικά, για την ώρα. Υπό τον νέο ηγέτη του, Πέδρο Σάντσεθ, το PSOE, όπως και η Ενωμένη Αριστερά (IU), έτρεξαν ασθμαίνοντας να υιοθετήσουν την πρόταση του Podemos για κατάργηση του επίμαχου άρθρου 135 του Συντάγματος. Πρόκειται για το άρθρο που καθιέρωσε συνταγματικά την απαίτηση Βρυξελλών και Βερολίνου για ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς, επί πρωθυπουργίας του... σοσιαλιστή Θαπατέρο!

Την ίδια ώρα, η IU, μετωπικός σχηματισμός του Κ.Κ. Ισπανίας, έχει διχασθεί σε δύο σχεδόν ισόδυναμη τμήματα αναφορικά με την τακτική της έναντι του Podemos, ενόψει των τοπικών εκλογών της προσεχούς άνοιξης. Η μία τάση επιθυμεί την αυτόνομη κάθοδο, ενώ η άλλη τάσσεται υπέρ κοινών ψηφοδελτίων «λαϊκής ενότητας». Σημειώτεον ότι επικεφαλής της δεύτερης τάσης της IU στη Μαδρίτη είναι η Τάνια Σάντσεθ, σύντροφος του... αρχηγού του Podemos, Πάμπλο Ιγκλέσιας. Σε αυτό το φόντο,

μεγάλο θόρυβο προκάλεσε το «Οικονομικό σχέδιο για τον λαό» που παρουσίασαν προ δεκαμήνου οι οικονομολόγοι Βισέντς Ναβάρρο και Χουάν Τόρες Λόπεθ – μια δέσμη «άμεσα πραγματοποιήσιμων μέτρων» στη θέση της «ανοιχτής βεντάλιας επιθυμιών», δηλαδή του εγκεκριμένου από την κοινοβουλευτική βάση προγράμματος του Podemos. Παρότι διατηρεί ριζοσπαστικές θέσεις, όπως το 35ωρο και η ισχυρή αύξηση μισθών και συντάξεων, το «ρεαλιστικό» αυτό σχέδιο αποσύρει από την ημερήσια διάταξη πιο προχωρημένες θέσεις, όπως η μονομερής διαγραφή του χρέους, η σύνταξη στα 60, το εγγυημένο εισόδημα για όλους και η αποχώρηση από το ΝΑΤΟ.

Το Podemos μεγαλώνει γρήγορα και διαπιστώνει ότι τα παλιά του ρούχα δεν του κάνουν πια. Απομένει να αποδειχθεί ότι η νέα του εμφάνιση δεν θα παραπέμψει στο πασιγνωστό παραμύθι του Χανς Κρίστιαν Αντερσεν «Τα καινούργια ρούχα του βασιλιά»...

Η «βεντάλια των επιθυμιών»...

Το εγκεκριμένο από την κοινοβουλευτική βάση πρόγραμμα του Podemos δεν μιλάει για «σοσιαλισμό» και προσπαθεί να παρακάμψει την αντίθεση Δεξιάς - Αριστεράς, βάζοντας στη θέση της την αντίθεση «δικτατορίας των αγορών - δημοκρατίας των πολιτών». Περιέχει ωστόσο ριζοσπαστικές θέσεις με έντονα αντικαπιταλιστικό πρόσημο.

- **Διαχείριση του χρέους:** «Δημόσιος λογιστικός έλεγχος του δημόσιου και ιδιωτικού χρέους θα πιστοποιήσει ποια μέρη αυτών των χρεών μπορούν να θεωρηθούν παράνομα ώστε να ληφθούν μέτρα εναντίον των υπευθύνων, συμπεριλαμβανομένων της μονομερούς διαγραφής. Αναδιάρθρωση του υπόλοιπου μέρους του χρέους».
- **Βασικό εισόδημα:** «Αναγνωρίζεται στον κάθε πολίτη το δικαίωμα σε ένα βασικό εισόδημα, απλώς και

μόνο γιατί είναι άνθρωπος. Το ελάχιστο αυτού του εισοδήματος πρέπει να αντιστοιχεί στο όριο της φτώχειας».

- **Εργασιακό - συνταξιοδοτικό:** «Μείωση του εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας σε 35 ώρες και του ορίου συνταξιοδότησης στα 60 χρόνια ως μηχανισμών αναδιανομής του πλούτου και μείωσης των ανισοτήτων, ευνοώντας την αλληλεγγύη των γενεών. Απαγόρευση των απολύσεων στις κερδοφόρες επιχειρήσεις».
- **Εθνικοποιήσεις:** «Δημιουργία ισχυρού δημόσιου τραπεζικού τομέα. Ανάλυση του δημόσιου ελέγχου στους τομείς τηλεπικοινωνιών, ενέργειας, τροφίμων, μεταφορών, φαρμάκων, παιδείας και υγείας».
- **NATO:** «Δεσμευτικό δημοψήφισμα για τη συμμετοχή της Ισπανίας στο ΝΑΤΟ. Διάλυση των ξένων στρατιωτικών βάσεων».

...και τα «ρεαλιστικά μέτρα»

Το «Οικονομικό σχέδιο για τον λαό», που παρουσίασε ο Ιγκλέσιας, μαζί με τους συντάκτες του, καθηγητές Ναβάρρο και Λόπεθ, στις 27 Νοεμβρίου, προσεγγίζει ανάμεσα τους οπαδούς του κόμματος, κάνοντας λόγο για την ανάγκη να ληφθούν σοβαρά υπόψη «όλοι οι πραγματικοί περιορισμοί τους οποίους θα υποστεί μια προοδευτική κυβέρνηση». Οι συντάκτες του σχεδίου προειδοποιούν ότι «θα υπάρξει αντίδραση των αγορών στην προοπτική ανόδου του Podemos στην εξουσία» και ότι γι' αυτό πρέπει να υπάρξουν από την πλευρά του καθοδικά «εγγυήσεις σταθερότητας». Μάλιστα, ο Ιγκλέσιας τόνισε ότι τα μέτρα που περιέχονται στο νέο «πρόγραμμα μίνιμουμ» θα μπορούσαν «να υιοθετηθούν από οποιαδήποτε σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση».

- **Χρέος:** «Αναδιάρθρωση όσο γί-

νεται πιο συντεταγμένη του χρέους της Ισπανίας και συνολικά της Ευρώπης», σε συνεργασία και διαβούλευση με τους εταίρους.

- **Εισοδηματικά:** «Επείγοντα μέτρα για την εξασφάλιση ελάχιστου εισοδήματος επιβίωσης στην περίπτωση κοινωνικά αποκλεισμένων νοικοκυριών».
- **Συνταξιοδοτικό:** «Αποκατάσταση του γενικού ορίου στα 65 χρόνια, με ευελιξία ανάλογα με τη φύση της εργασίας».

Επιπλέον, απουσιάζουν οι αναφορές σε εθνικοποιήσεις στρατηγικών τομέων, καθώς δεν θεωρούνται μέτρο άμεσης προτεραιότητας. Αντίθετα, διατηρούνται οι δεσμεύσεις για εβδομάδα εργασίας 35 ωρών, για ακύρωση των αρνητικών αλλαγών στην εργασιακή νομοθεσία και για κάποιου είδους «σεισάχθεια» προς όφελος των υπερχρεωμένων νοικοκυριών.